

100 ÉVES AZ ÉSZAK-AMERIKAI MAGYAR BAPTISTA SZÖVETSÉG 2.

Száz éves szövetségünkről és a gyülekezetekről az évtizedek során elég sok írott emlék maradt fenn. Ezek sorában a legterjedelmesebb és talán egyúttal a legjelentősebb is az ötven éves jubileumra kiadott, 206 oldalas „Az Amerikai Magyar Baptisták Történelme – 1908-1958” című emlékkönyv. Ebből a munkából többször is idézünk majd az év során. Ezúttal, száz évre visszatekintő sorozatunk második írásaként, a könyv bevezetőjének nagyobb részét, majd az első két-három oldalt közöljük. Az előszó bemutatja a könyvet, szerzőit, a munka célját. Az első oldalakból pedig a szövetség megalakulása előtti időkről, a legelső missziómunkásokról olvashatunk.

Ez a könyv bizonyára megvan az idősebb olvasóink könyvespolcán, a fiatalabbak azonban nem biztos, hogy ismerik. Még az is lehet, hogy néhány extra példány van a történelmi szobánkban. Ha így van, akkor azok közül néhányat elérhetővé, megvásárolhatóvá teszünk majd a száz éves jubileumon. (szerk.)



Az Amerikai Magyar Baptista Szövetség vezetését több mint két évtized óta foglalkoztatja amerikai Magyar baptista történelmünk megörökítésének gondolata a mi utódaink részére. Úttörő prédikátoraink közül egyeseket többször fel is kértünk annak megírására, de komolyan egyik sem fogott hozzá. [...]

Amint az úttörőket haza hívta az Ur, bennünket — élőket — még jobban szorongatott a gondolat: Ha úttörőink mind eltűnnek közülünk, s adataink elvesznek, többé nem is gondolhatunk történelmi munkánk kiadására. Most azonban tisztán látjuk, hogy a mi baptista történelmünk megörökítésének munkáját mennyei jó Atyánk Szövetségünk ötven éves jubileumi évfordulójára tartotta fenn számunkra.

Úgy az elmúlt konferenciái években, mint a jelenlegi jubileumi konferenciái évben a történelmi mű megírásához szükséges megértés, szeretet, lelkesedés és alkotási vágy olyan erőteljes volt, hogy ez minden akadályt legyőzött és így most kezünkben lehet az a történelmi mű, amelyben benne van a mi szívünk, lelkünk, munkánk és életünk. Végtelen hálásak vagyunk a mi mennyei Atyánknak, hogy ezt a könyvet több évtized fáradságos kutató munkájának eredményeként most kiadhattuk. Ez mindnyájunkat több hálára és nagyobb szeretetre készítet a mi mennyei Atyánk iránt és ez tegye hálássá és alázatosokká a mi utódainkat is, amikor e könyv lapjait forgatják és a mi hívő, baptista úttörő őseink biznyságtévő életét tanulmányozzák.

E könyv anyagát Vér Ferenc prédikátor testvérünk kezdte gyűjteni, aki, mint fiatal ember több helyen ott volt az úttörő prédikátorok sarkában, és szemtanúja volt az eseményeknek. Hozzájárultak a többi prédikátorok és más testvéreink is történelmi anyaguk közrebocsátásával. Szövetségünk vezetősége pedig az EVANGÉLIUMI HÍRNÖKön keresztül felkérte a gyülekezeteket saját történelmüknek megírására. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy ezt a kérést a gyülekezetek most komolyan vették, és be is küldték történelmi megemlékezésük anyagát...

Szövetségünk egyik évi közgyűlésén egy háromtagú bizottságot választott: Vér Ferenc, Balla B. György és Petre Gábor prédikátorok személyében, akik az összegyűlt történelmi anyagon már két év óta dolgoznak, idejüknek és tudásuknak legjavát áldozva erre a munkára. A bizottság — amennyire lehetett — törekedett a kéziratokat összhangba hozni, vigyázva arra, hogy azok megtartsák eredetiségüket.

Történelmi munkánk egyik értékes anyagforrása Dr. Kautz L. Edwin tanár testvérünk "History of the Hungarian Baptist Work in America" c. 68 oldalra terjedő munkája, melyet ő a "Pittsburgh University"-nek írt magasabb tanári fokozatának elnyeréséért...

Az amerikai magyar baptisták történelmét átolvasva, hálával és alázattal gondolunk mennyei Atyánkra, Aki úttörő testvéreink szívébe elhelyezte a mennyei szikrát és adta az indítást, kitartó munkavágyat és felruházta őket mennyei erővel, amellyel betelve vállalták és teljesítették a küldetést és a feladatokat elvégzését.

Szívünkben nagy hálával gondolunk a mi úttörő testvéreinkre is, akik életüket áldozták az Urért és azokért, akik az ő bi-

zonságtételükre hittek az evangéliumban.

Őszinte hazafiúi szeretettel és hálával gondolunk az óceánon túli, magyar hazánkra és ottani testvéreinkre, akik adták nekünk az úttörők egy részét; és akik mindig újabb és újabb "friss vért" adtak, idevándorló testvéreinkben, amellyel itteni magyar misszióink erőt és újabb lendületet vett. [...]

Nem gondoljuk, hogy ez a mű tökéletes, de a maga nemében egyedülálló és reméljük, hogy a múlt tanulmányozása jövő nemzedékünk számára is irányt jelző, tapasztalataikat gazdagító erőforrás lesz. Reméljük, hogy utódaink mint szent örökséget fogják őrizni e könyvet, mely lelkesítheti őket nagyobb áldozat meghozatalára Isten szent ügyéért.

Ez a mi legrágább hagyatékunk a mi utódaink részére.

Mindenért Istené legyen a hála, dicsőség és magasztalás.

Cleveland, 1958. Május.

Az Amerikai Magyar Baptista Szövetség nevében Petre Gábor az Irodalmi Bizottság elnöke. Balla B. György és Vér Ferenc bizottsági tagok.

A Szövetség Története

SZERVEZETLEN IDŐ

1880-tól egy nagyobb szabású népvándorlás vette kezdetét Amerikába az európai országokból. A feketebőrű rabszolgákat Lincoln Ábrahám felszabadította, s azok a nagy mezőgazdasági telepekről kezdtek szétszóródni a városokban lévő gyárakba, és bányákba. Azon üzemek tulajdonosai kezdtek versenyezni egymással, mert a feketékben olcsóbb munkásokat nyertek. Azonban egyesek annyira terjeszkedtek, hogy semmiképpen nem tudtak elegendő munkásra szert tenni Amerikában. Kezdték az európai országok felé tekintgetni munkaerőt illetőleg.

A hajótársulatok a gyárvállalatokkal összefogtak, ügynökeiket átküldték és azok versenyhadjáratot kezdtek Európába különböző országaiban ezert, hogy munkásokat hozzanak át és telepítsenek le az akkor úgynevezett Új Világban. Jó munkát, nagy munkabérekért ígértek az Amerikába vándoroltnak és nagyon sok esetben az utazási költségét is megfizették neki. Magyarországon is találtak olyanokat, kik készen voltak útra kelni, szerencsét próbálni. A többek között kerültek néhányan a baptista vallásúak közül is olyanok, kik nekivágtak az ismeretlen útnak; egyeseket a jövedelmi forrás

kecsegtetett, mások pedig akarták látni az új világot. Egyszer arra figyeltek fel a népek, hogy a férfiak egyes városokban, községekben kezdtek fogyni. Kérdezték: "Hol van a Pista, a János, András stb.?" Felelet ez volt: "Elment Amerikába szerencsét próbálni."

A baptisták általában nem voltak soha földi vagyon hajhászók, de mégis egyeseket a szükség, a nyomor rákényszerített a kivándorlásra. Miután a kivándoroltak elő-őrsei itt letelepedtek, kezdtek hazaküldeni a kívánatos dollárokat és jót írtak az amerikai életről, nagyobb számban jöttek magyar testvéreink. 1900 után nem csak a férfiak, hanem férj a feleséggel s nagyon sok esetben gyermekeikkel is jöttek, mert akkor a "burdos" tartás elég jövedelmező foglalkozás volt.

A kivándoroltak nemzetiség szerint csoportosultak különböző amerikai városokban. Egy része megelégedett, ha elérte az amerikai partot; az ilyenek New-Yorkban és környékén telepedtek le. A többiek tovább mentek Bridgeport, Conn., Pittsburgh, Pa., Youngstown, Ohio, Cleveland, Ohio, Detroit, Mich., Chicago, IL., és azon nagy városok környékeire.

A baptista hívők magukkal hozták nem csak vallásukat, hanem szívükben Megváltójukat, Jézus Krisztust is. Jól esett nekik egy olyan országban élni, hol a baptista vallás nem egy kis lenézett, szektának nevezett és más vallásfelekezetektől bántalmazott elnyomott csoport, hanem a protestáns csoportok között vezető szerepet tölt be. Amint valahol elkezdtek dolgozni, letelepedtek, azonnal elkezdtek az otthonukban a házi isteni tiszteletek tartását; vagyis felállították a családi oltárt. Ezen kicsinyben kezdett lelki tűz különösen ott, ahol burdosok (kosztosak) voltak rövid időn belül kis gyülekezetté alakult. Így aztán lehetett hallani itt — ott ilyen baptistákról. Míg nagyobb magyarországi vallások itt gyorsan szervezkedtek és papot hozattak ki; a baptisták nem teheték meg, mert számban ez időben mindenütt kevesen voltak.

Nagy segítségükre voltak sok helyen az előbb bevándorlott erős Német és Angol gyülekezetek. Amint megértették a magyaroknak Krisztushoz való ragaszkodását, azonnal testvéri jóbort nyújtottak feléjük s vele anyagi támogatást. Ekkor még nagyobb lett a bátorságuk, lépten-nyomon vallást tenni Megváltójukról bámulatos eredménnyel. Az Ur Jézus iránt való érdeklődőknek Bibliát adtak a kezébe s Isten ígéje a Szent Lélek segítségével elvégezte sok helyen áldásos munkáját az egyén boldogságára. Egyesek hamar megértették azt, hogy az Evangélium, mit Keresztelő János hirdetett Júdeának pusztájában és az Evangéliumnak jelszava, mellyel Jézus megkezdte messiási munkáját ez: "Térjete

meg, mert elközelített hozzátok Istennek országa!" (Máté 4:17, Márk. 1:15.) Az üdvösséghez nem elég csupán az egyházi tagság. Krisztus követésére van szükség a mindennapi életben.

Amerika különböző részeiben lakó baptisták kezdtek érdeklődni más helyen lakók iránt. Keresték velük a kapcsolatot. Ha más helyeken jobb munkát, nagyobb munkabért ígértek könnyen változtatták a munkát és költöztek egyik helyről a másikra, ami alkalmat szolgáltatott arra, hogy hittestvérek, rokonok és jó barátok csoportosuljanak. Amint 15-20 baptista telepedett le valamely városban, már azon törték a fejüket; hogyan lehetne templomot építeni és lelki munkást kapni? Különösen az utóbbi nagy feladat volt, mert nem csak itt, hanem Magyarországon is óriási volt a prédikátor hiánya. A nagyvárosi lelki munkásokon kívül a többinek egyenként 18, 20 vagy több gyülekezetet is kellett lelkileg gondozni. Az ilyenek most már nem mint egyén vagy család érezték a szükségét, hanem mint egy csoport vagy gyülekezet, melynek lelki nevelésre van szüksége. Így az Ur elé hozták óhajukat és addig kérték Öt, míg imájukra feleletet nem kaptak. Ez által a Cleveland, Ohio-i csoport *Végh Mihály*ban nyert vezetőt. A Homestead, Pa.-i csoporthoz az Ur *Balogh Ferenc* prédikátort küldte. A Chicago, IL-i csoport a maga köréből választotta meg lelki vezetőjét egy nagyon képes fiatalember *Ulbrich Sámuel* személyében, ki a Szövetség első évében az *Evangélium Hírnöke* című lapot is szerkesztette. *Léber János* (német-magyar) prédikátort *Kocsis Imre* közvetítésével a New Castle, Pa.-i csoport Budapestről hívta meg a Magyar-Német ajkú gyülekezetnek a vezetésére, ki mind a két nyelven hirdette az *Evangéliumot*. *Fábián Mihály* prédikátort az Ur New Yorkban, a nagy világvárosban az ottani csoport legkigondozásával bízta meg. Innen ő kijárt a környék más városaiba is prédikálni. Bridgeporton *Zboray L. László* prédikátor vette fel a bűn várfalainak ostromát szép eredménnyel. Mint utazótitkár Pittston, Pa.-ból járt ki majdnem rendszeresen. Mellette *Kish László* bibliaárus szintén hűséges szolgálatot fejtett ki.

Az említetteken kívül volt több más egyén is, kik teljes odaadással terjesztették az *Evangéliumnak* örök igazságait, melyekről történelmi adattal nem rendelkezünk. Az Ur áldozatkészségükért majd megfizet ama nagy Napon.

Miután meglelt a kapcsolat az említett városokban letelepedett testvérek között, erős vágyuk támadt az iránt, hogy legyen egy sajtótermék, mely legalább havonta egyszer hozza a lelki testvérek között történt eseményeket. Ismét elkezdtek imádkozni azon közös célért s az Ur könyörgéseiket meghallgatta. Ennek követ-

kezménye az lett, hogy... összejöttek Homestead, Pa.-ban és megszervezték az Amerikai Magyar Baptista Szövetséget és annak kebelében az Irodalmi Társulatot, mely által június 15-én *Ulbrich Sámuel* szerkesztésében megjelent az *Evangéliumi Hírnöknek* 61/2 és 91/2 nagyságban 8 oldalal az első száma. El sem lehet képzelni az örömet, boldogságot, mit ezen egyszerű, kezdetleges lap nyújtott nekik. Most már volt alkalmuk valamit tudni a lap útján egymásról az idegenben...

CHICAGÓ

Kulcsár Tihamér és Bali Mónika menyegzőjének még a dátuma is különleges volt. 2007. július 7.-re időzítették. Ha csak számokkal írjuk le a dátumot, így néz ki: 07. 07. 07. Tudom, hogy Tihi szereti a 007-es sorozatot, na de ennyire? Félre a viccel, ez a számsor a



Az ifjú pár: Kulcsár Mónika és Tihamér

teljességet fejezi ki. És valóban, jó szívvel állíthatom, hogy ez a menyegző nagyon szép és jól szervezett alkalom volt, szóval... teljes!

Majd el felejttem említeni, hogy a helyszín sem volt szokványos, ha figyelembe vesszük azt, hogy a vőlegény chicagói. Na de a menyasszony berettyóújfalui, így a menyegző is Berettyóújfaluban volt megrendezve.

Kezdődött délben a leánykéréssel. Ez arrafele hagyomány. A lelkipásztor és a vőlegény megjelenik a lányos háznál és a lelkipásztor, mintegy a vőlegény szövegét a szülőktől. Igei gondolatokkal szólítja meg az érintetteket, aztán imádkoznak. Ez esetben is így történt.

A lányos háztól átvonultunk az erre az alkalomra feldíszített városi sportcsarnokba és ott megebédeltünk. Ekkor már néhány százan voltunk, szóval sokan.

Az ebéd után következett a polgári esküvői szertartás a városházán.

GYERMEKTÁBOROZÁS - RÁMA, 2007. JÚLIUS 1-8

A jó Isten kegyelméből újból együtt lehettünk a Ráma táborban július 2-6-ig.

4 csoportban foglalkoztunk az 5-től 16 éves korú gyermekekkel. A legidősebb korosztályt *Bákai István és Csercsa Tamás*, a 10-12 évesek csoportját *Oláh Márta és Fűr Anikó*, a 8-10 éveseket *Balla Mária és Balla Éva* és a legkisebbeket *Kulcsár Kriszti és Kulcsár Szilvia* vezette. Szép idővel áldott meg bennünket az Úr. Volt lehetőség sok játszásra, ismerkedésre, és a gyerekek nagy öröme még a tóban is lehetett fürödni, amikor az időjárás megengedte.

Minden reggel áhítatra gyűltünk össze (a reggeli torna után) amit *Oláh Márta*

vezetett, a gyerekeknek lehetőségük volt a hangos imádkozásra is, amiket örömmel hallgattunk.

Reggeli után csoportos foglalkozásokra került sor, majd az ebéd előtt és után szabad tevékenységekre volt alkalom - gyöngyfüzéstől kezdve botfaragásig, mindenki talált kedvére való elfoglaltságot.

Reggeli után *Vadász János* lp. testvér tartott áhítatot a felnőttek részére.

Délután is volt csoportos foglalkozás a gyerekeknek az ebéd és játék után. Pali bácsi majdnem mindennap ájtott a traktorral és tanulságos történeteket mondott el a gyerekeknek miután megkocsikázta őket.

Este lefekvés előtt is volt áhítat külön a kisebbeknek és később a 2 nagyobb csoportnak.

Azért azt is meg kell említenem, hogy nem csak lelkileg táplálkoztunk ezen a héten. A konyhában szolgáló testvérek és testvérnők finomabbnál finomabb ételeket készítettek számunkra: köszönjük szépen!

Szombaton a záró alkalmon minden csoport beszámolt arról, hogy mit tanultak és, hogy mi ragadta meg őket a foglalkozások folyamán. Hisszük, és reméljük, hogy nem volt hiábavaló a munkánk és gyermekeink közelebb kerültek az Úr Jézushoz ezen a héten. Reméljük, hogy jövőre újból találkozunk és új gyermekeket is köszönhetünk, de ez mind rajtunk áll, hogy akarjuk-e?

A kisebbeket az udvaron, az idősebbeket éppen az imaházban szolgálva láthatjuk.

Kulcsár Szilvia, New York



⇒ CHICAGÓ

A menyegzős istentisztelet kb. délután 4 órakor kezdődött. Az alkalmi igehirdetést Eszes Zoltán, csömöri lelkipásztor végezte, az esküvői szertartást pedig Papp Dániel, helyi lelkipásztor. A köszöntésekkel együtt sem volt hosszú az istentiszteleti alkalom, de annál tartalmasabb.

Az istentiszteletet követően, átvonultunk a sportszarnokba, ahol izlésesen terített kerek asztaloknál foglalhattunk helyet és az est folyamán fehér ruhába öltözött, fehér kesztyűt viselő pincérek lesték a vendégek óhaját. A vacsora volt lehetőség találkozni sok régi ismerőssel és barátal. Kiemelkedő mozzanatai is voltak az estnek: - a tűzijáték és a menyasszonyi torta. Vacsora közben bizonyágtételek, köszöntések és énekek színesítették az együttlétet. Jóval éjfél után ért véget a menyegző.

Amikor e sorokat írom, Tihamér és Mónika Chicagóban élnek boldogan, és a chicagói magyar baptista gyülekezeti család mindkettőjükért nagyon halás.

ELvv.



Az összevont fúvóska többször is játszott a konferencia ideje alatt. Tagjai: *Balla Sándor, Bákai István, Szabó István, Balla Zsigmond és Csercsa Tamás.*

Kiváló étellel szolgáltak a torontói testvérek a 100. Közgyűlést is magába foglaló 47. Tábori Konferencián. A nagy kerek asztaloktól mindig meglegedett testvérek álltak fel. Ennél az asztalnál éppen detroitiaiak ülnek.

